

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-13-04/2013

P/13/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/069 – Wpływ likwidacji szkół publicznych na warunki realizacji zadań oświatowych gmin.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Bogusława Maruszewska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87513 z dnia 3 września 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka, w której przeprowadzono kontrolę	Urząd Gminy Fajslawice (Urząd) 21-060 Fajslawice 107
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Chruściel, Wójt Gminy Fajslawice (Wójt), od 21 listopada 2010 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność skontrolowanej jednostki w zakresie likwidacji dwóch spośród czterech prowadzonych szkół podstawowych w latach szkolnych 2010/2011-2013/2014 (do 11 października 2013 r.).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Likwidacja dwóch szkół podstawowych w Suchodołach i Boniewie-Ignasinie z dniem 31 sierpnia 2011 r. wpłynęła na zmniejszenie o kwotę 644.872 zł wydatków Gminy na realizację zadań oświatowych w roku szkolnym 2011/2012. Uzyskano polepszenie warunków kształcenia uczniów oraz zoptymalizowano organizację gminnej sieci szkół. Mimo, że po likwidacji szkół zwiększyła się liczba uczniów uprawnionych do dowożenia, nie wystąpiła potrzeba zmiany dotychczasowej organizacji przewozu.

Stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- 1) nieprzedłożeniu przez Wójta projektu zmiany uchwały w sprawie sieci szkół podstawowych i gimnazjów przed rozpoczęciem roku szkolnego 2011/2012, co uniemożliwiło Radzie podjęcie uchwały w terminie, który gwarantował wejście w życie tej uchwały i określenie mocy obowiązującej na 1 września roku szkolnego 2011/2012, co stanowiło naruszenie art. 17 ust. 4 ustawy o systemie oświaty²,
- 2) nieprzygotowaniu przez Wójta projektu uchwały w sprawie sieci prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, co stanowiło naruszenie art. 14a ust. 1 i 1a ustawy o systemie oświaty,
- 3) niezapewnieniu opieki nad uczniami w trakcie dowożenia i odwożenia dwoma własnymi środkami transportu, do czego Gmina była zobowiązana na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o systemie oświaty,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).

- 4) nieprawidłowym ujęciu w sprawozdawczości budżetowej wydatków na dowożenie uczniów do szkół, skutkującym zaniżeniem w badanym okresie tych wydatków w budżecie Gminy Fajslawice o kwotę 144.406 zł,
- 5) nieprzekazaniu przez Wójta do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie podjętej przez Radę Gminy uchwały dotyczącej trybu udzielania i rozliczania dotacji dla publicznych szkół prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne, co stanowiło naruszenie art. 90 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym³,
- 6) błędnym naliczeniu dotacji dla Publicznej SP w Boniewie-Ignasinie prowadzonej przez osoby fizyczne w latach 2011 (nadpłata 6.997 zł), w 2012 (niedopłata 17.752 zł) i 2013 r. - do końca września (niedopłata 29.310 zł) na łączną kwotę 54.059 zł, co skutkowało zaniżeniu dotacji o kwotę 40.065 zł,
- 7) nieprawidłowym ujmowaniu dotacji udzielonej SP w Boniewie-Ignasinie w sprawozdaniach z wykonania planu wydatków budżetowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja gminnej sieci szkół i warunki kształcenia uczniów

1.1. Zapewnienie uczniom zlikwidowanych szkół możliwości kontynuowania nauki w innych szkołach publicznych tego samego typu.

Opis stanu
faktycznego

1. W roku szkolnym 2013/2014 Gmina Fajslawice (Gmina) prowadziła: Publiczne Gimnazjum w Fajslawicach, Szkołę Podstawową w Fajslawicach oraz Zespół Szkół Siedliskach Drugich (Publiczne Gimnazjum, Szkoła Podstawowa). W szkołach tych uczyło się ogółem 520 uczniów i wychowanków. W SP w Fajslawicach uczyło się 175 uczniów (11 oddziałach) oraz 52 wychowanków w 3 oddziałach przedszkolnych. W SP w Zespole Szkół w Siedliskach Drugich uczyło się 92 uczniów (6 oddziałach) oraz 47 wychowanków w 3 oddziałach przedszkolnych. Przy Szkołach Podstawowych funkcjonowały prowadzone przez Gminę dwa punkty przedszkolne, do których uczęszczało 56 wychowanków (w 4 oddziałach). Do gimnazjów funkcjonujących w Gminie uczęszczało 154 uczniów (w 8 oddziałach).

Na terenie gminy funkcjonowała także jedna publiczna szkoła podstawowa prowadzona przez dwie osoby fizyczne (26 uczniów w 4 oddziałach, w tym dwa oddziały łączone) z oddziałem przedszkolnym (7 dzieci), działająca na podstawie zezwolenia udzielonego przez Wójta w trybie art. 58 ust. 3 ustawy o systemie oświaty. Gmina nie prowadziła innych szkół i placówek oraz zespołu obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół (przedszkoli) i placówek⁴.

(dowód: akta kontroli str.24-25, 67-74, 161-170, 290-300)

2. W roku szkolnym 2010/2011 Gmina była organem prowadzącym dla czterech szkół podstawowych⁵, Zespołu Szkół w Siedliskach Drugich (Publiczne Gimnazjum, Szkoła Podstawowa), Publicznego Gimnazjum w Fajslawicach oraz Fajslawickiego Punktu Wychowania Przedszkolnego. Do szkół uczęszczało łącznie 544 uczniów i wychowanków, w tym 184 w gimnazjach, 307 uczniów w klasach I-VI szkół podstawowych i 53 wychowanków w oddziałach przedszkolnych. Do SP w Siedliskach Drugich uczęszczało 100 uczniów w 6 oddziałach i 13 wychowanków. Do SP w Fajslawicach uczęszczało 152 uczniów w 8 oddziałach i 27 wychowanków

³ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, ze zm.).

⁴ W rozumieniu art. 5 ust. 9 ustawy o systemie oświaty.

⁵ Szkoła Podstawowa w Fajslawicach, Szkoła Podstawowa w Boniewie-Ignasinie, Szkoła Podstawowa w Suchodolach.

oraz 20 wychowanków do Punktu wychowania Przedszkolnego. Do SP w Boniewie-Ignasinie uczęszczało 25 uczniów w 6 oddziałach i 13 wychowanków Do SP w Suchodołach uczęszczało 30 uczniów w 6 oddziałach.

Zmiany organizacji sieci szkół w latach 2011-2013 polegały na zlikwidowaniu z dniem 31 sierpnia 2011 r. dwóch szkół podstawowych: Szkoły Podstawowej (SP) w Suchodołach i SP w Boniewie-Ignasinie.

Na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy o systemie oświaty Rada Gminy Fajslawice podjęła w dniu 2 lutego 2011 r. dwie uchwały w sprawie zamiaru likwidacji: SP w Suchodołach (Uchwała Nr IV/9/2011) i SP w Boniewie-Ignasinie (Uchwała Nr IV/8/2011). Następnie Rada podjęła w dniu 22 marca 2012 r. uchwały w sprawie likwidacji z dniem 31 sierpnia 2011 r. ww. szkół (Uchwały V/16/2011, V/15/2011). We wszystkich uchwałach określono, że ww. szkoły likwiduje z dniem 31 sierpnia 2012 r. (§1), a uczniom zlikwidowanych szkół zapewnia się możliwość kontynuowania nauki w szkole podstawowej funkcjonującej w ramach Zespołu Szkół w Siedliskach Drugich i w Szkole Podstawowej w Fajslawicach (§2).

Zamiar likwidacji ww. szkół przez Gminę uzyskał (14 lutego 2011 r.) pozytywną opinię Lubelskiego Kuratora Oświaty⁶. Natomiast Związek Nauczycielstwa Polskiego w opinii z dnia 7 marca 2011 r.⁷ sprzeciwił się likwidacji szkół, jeżeli jego skutkiem byłoby rozwiązanie umów lub niekorzystne zmiany w stosunku pracy zatrudnionych w tych szkołach pracowników. Jednocześnie zwrócił się z prośbą o zapewnienie w miarę możliwości, zatrudnienia pracownikom zlikwidowanych szkół, kontynuacji zatrudnienia nauczycieli na zasadach przeniesienia zgodnie z art. 18 Karty Nauczyciela.⁸

W SP w Suchodołach, według stanu na 30 września 2010 r., liczba uczniów wynosiła 30, a w SP w Boniewie-Ignasinie, wynosiła 38 uczniów i wychowanków (25 uczniów i 13 wychowanków w oddziale przedszkolnym). W roku szkolnym 2011/2012, według stanu na 30 września 2011 r. (po likwidacji szkół), 98 uczniów rozpoczęło naukę w Zespole Szkół w Siedliskach Drugich (w tym 7 uczniów z SP w Suchodołach) oraz 173 uczniów w SP w Fajslawicach (w tym 15 z SP w Suchodołach i 7 z SP w Boniewie-Ignasinie).

W siedzibie zlikwidowanej SP w Boniewie-Ignasinie powstała z dniem 1 września 2011 r. publiczna szkoła podstawowa prowadzona przez dwie osoby fizyczne, do której według stanu na dzień 30 września 2011 r. uczęszczało 22 uczniów i 11 wychowanków.

(dowód: akta kontroli str. 4-9, 17-23, 66-92, 201, 253--254)

3. W związku z zamiarem likwidacji szkół, w lutym 2011 r. do Urzędu Gminy Fajslawice wpłynęły dwa pisma dotyczące tego problemu. W piśmie z dnia 14 lutego 2011 r., podpisanym przez 22 osoby, podano, że rodzice uczniów SP w Boniewie-Ignasinie sprzeciwiają się likwidacji szkoły, uzasadniając to m.in. tym, że: uczniowie uczą się w dobrych warunkach, w szkole organizowane są dodatkowe zajęcia umożliwiające wszechstronny rozwój dzieci, budynek SP w Fajslawicach nie jest przygotowany na przyjęcie dodatkowej liczby uczniów, nie wszystkie dzieci będą miały zapewniony dowóz do szkoły. Jednocześnie do Wójta Gminy zwrócili się rodzice uczniów SP i Gimnazjum w Fajslawicach z prośbą o rozbudowę budynku szkół w związku z pogorszeniem warunków pracy i nauki dzieci ze względu na przejście przez SP uczniów zlikwidowanych dwóch szkół.

⁶ Art. 59 ust.2 ustawy o systemie oświaty.

⁷ Uzyskanej z trybie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, ze zm.).

⁸ Ustaw z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. 1982 Nr 3 poz. 19 ze zm.).

Rodzicom SP w Boniewie-Ignasinie nie udzielono pisemnej odpowiedzi. Według wyjaśnień Wójta prośby rodziców zostały pozytywnie rozpatrzone, ponieważ w miejsce zlikwidowanej szkoły powstała nowa publiczna SP w Boniewie-Ignasinie prowadzona przez dwie osoby fizyczne, umożliwiającą kontynuację nauki (kwestia założenia SP przez osoby fizyczne była m.in. rozpatrywana podczas sesji Rady Gminy). W dniu 25 lutego 2011 r. przesłano odpowiedź rodzicom SP w Fajslawicach (pismo do Rady Rodziców) z zapewnieniem, że zostanie przeprowadzona rozbudowa tej szkoły w celu zapewnienia dobrych warunków kształcenia uczniów.

Od 1 września 2011 r. rozpoczęła działalność Publiczna SP w Boniewie –Ignasinie prowadzona przez dwie osoby fizyczne, której źródłem finansowania była dotacja z budżetu gminy oraz pozyskane środki z funduszu UE w ramach projektu „indywidualizacja”.

W ww. szkole 10 nauczycieli zostało zatrudnionych na umowę o pracę na czas określony wg Kodeksu Pracy (od 1 września- 30 czerwca w wymiarze czasu pracy zgodnym z zapotrzebowaniem oraz w okresie wakacyjnym od 1 lipca do 31 sierpnia w wymiarze 1/10 etatu). Etát nauczyciela wynosił 21 godzin dydaktycznych i 19 godzin przeznaczonych na inne zajęcia związane z funkcjonowaniem szkoły. Średnie wynagrodzenie nauczycieli z ww. szkoły za pełny etát w roku 2011/2012 wyniosło 1.500 zł brutto. W analogicznym roku średnie wynagrodzenie nauczycieli w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę wynosiło 4.221 zł oraz w 2010/2011 3.918 zł.

(dowód: akta kontroli str. 103-107, 140-156, 199-203, 288-289, 387)

4. W uzasadnieniach do uchwał w sprawie likwidacji szkół podano informacje, które wzięto pod uwagę przy podejmowaniu tej decyzji, tj. zmniejszającą się liczbę urodzeń w Gminie (2009 r. - 49, 2010 r. - 40), konieczność łączenia klas w szkołach przeznaczonych do likwidacji, brak sali gimnastycznej w SP w Boniewie-Ignasinie. W szkołach przejmujących uczniów była lepsza baza dydaktyczna (pracownie komputerowe, językowe, sala gimnastyczna), liczba sal umożliwiała naukę w osobnych oddziałach, dzięki planowanej rozbudowie szkoły w Fajslawicach w roku 2011 miały powstać nowe klasopracownie i sale do zajęć pozalekcyjnych.

Liczba dzieci urodzonych na terenie gminy Fajslawice w latach 2006-2011 kształtowała się następująco: w 2006 r. – 40, w 2007 r. - 42, w 2008 r. – 67, w 2009 r. – 48, w 2010 r. – 43, w 2011 r. – 46, w 2012 r. – 38. W tym w obwodach zlikwidowanych szkół w Boniewie–Ignasinie i Suchodołach zameldowanych było odpowiednio w 2006 r. – 11 i 3, w 2007 r. – 9 i 8, w 2008 r. – 11 i 10, w 2009 r. – 11 i 3, w 2010 r. – 13 i 7, w 2011 r. – 14 i 8, w 2012 r. – 14 i 8 dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 204-209, 169-170)

5. Wniosek o udzielenie zezwolenia na założenie publicznej Szkoły Podstawowej w Boniewie-Ignasinie został złożony do Wójta 13 kwietnia 2011 r. Zawierał on dane i dokumenty wymagane § 3 rozporządzenia z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków udzielania i cofania zezwolenia na założenie szkoły lub placówki publicznej przez osobę prawną lub osobę fizyczną⁹.

Działając na podstawie art. 58 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, Wójt udzielił zezwolenia decyzją z dnia 12 sierpnia 2011 r., określając termin rozpoczęcia działalności na dzień 1 września 2011 r.

Szkoła rozpoczęła działalność w terminie określonym w ww. decyzji (1 września 2011 r.) w budynku przekazanym przez Gminę na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 12 sierpnia 2011 r. na okres od 1 września 2011 r. do 31 sierpnia 2014 r. Zgodnie z ww. umową Gmina przekazała nieodpłatnie do użytkowania

⁹ Dz. U. Nr 46 , poz. 438, ze zm.

zabudowaną nieruchomość położoną w obrębie Boniewo, gm. Fajslawice, w skład której wchodził budynek szkoły podstawowej wraz z wyposażeniem. Materiały dydaktyczne zostały przekazane (w całości) odrębnym protokołem.

(dowód: akta kontroli str. 24-28, 287)

6. Wójt Gminy Fajslawice przedłożył projekt uchwały w sprawie zmiany sieci szkół podstawowych i przedszkoli Radzie Gminy do uchwalenia w dniu 22 listopada 2011 r. Uchwałą Nr XIV/63/2011 Rady Gminy Fajslawice z dnia 30 listopada 2011 r. dokonano zmiany w planie gminnej sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów po likwidacji szkół. Poprzednio obowiązywała Uchwała Nr XXXIII/149/97 z dnia 31 lipca 1997 r., w której ustalono sieć czterech szkół podstawowych wraz z obwodami oraz dwie Uchwały Rady (Nr IX(43)99 i Nr IX(44)99) z dnia 11 marca 1999 r. w sprawie założenia Gimnazjum w Siedliskach oraz ustalenia granic jego obwodu oraz w sprawie założenia Gimnazjum w Fajslawicach oraz ustalenia granic jego obwodu.

Rada Gminy w Fajslawicach nie ustaliła sieci prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na podstawie art. 14a ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

(dowód: akta kontroli str. 10-16, 204-205, 253-278)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wójt nie przedłożył projektu zmiany uchwały w sprawie sieci szkół podstawowych i gimnazjów przed rozpoczęciem roku szkolnego 2011/2012, co uniemożliwiło Radzie podjęcie uchwały w terminie, który gwarantował wejście w życie tej uchwały i określenie mocy obowiązującej na 1 września roku szkolnego 2011/2012, co stanowiło naruszenie art.17 ust.4 ustawy o systemie oświaty.

Wójt wyjaśnił, że ze względu dużą liczbę zmian w „oświacie gminnej” (likwidacja szkół, utworzenie punktów przedszkolnych) przez nieuwagę projekt uchwały został przedstawiony Radzie Gminy z opóźnieniem.

(dowód: akta kontroli str. 10-16, 204-205, 253-278)

2. Wójt nie przygotował projektu uchwały dotyczącej sieci prowadzonych publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, a Rada Gminy w Fajslawicach nie ustaliła sieci prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na podstawie art. 14a ust. 1 i 1a ustawy o systemie oświaty, mimo że w Gminie w badanym okresie funkcjonowały prowadzone przez Gminę oddziały przedszkolne w publicznych szkołach podstawowych oraz punkty przedszkolne.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym do zadań wójta należy m.in. przygotowanie projektów uchwał rady gminy.

Wójt oświadczył, że niedopełnienie tego obowiązku wynikło z niedopatrzeń. Wójt wyjaśnił także, że podjęto prace nad przygotowaniem projektu ww. uchwały, która zostanie przedłożona na sesji Rady Gminy planowanej na 30 października 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 204-205)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W pouczeniu decyzji z dnia 12 sierpnia 2011 r. w sprawie zezwolenia na założenie szkoły publicznej, wydanej przez Wójta na podstawie art. 58 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, błędnie wskazano jako organ odwoławczy Samorządowe Kolegium Odwoławcze, mimo że zgodnie z art. 31 ust. 1 pkt 5 lit. a tej ustawy, w związku z art. 127 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania

administracyjnego¹⁰ właściwym do rozpatrzenia odwołania był Lubelski Kurator Oświaty.

(dowód: akta kontroli str. 24-25)

1.2. Zmiana warunków lokalowych nauczania uczniów po likwidacji szkoły.

Opis stanu
faktycznego

1. Uczniowie dwóch zlikwidowanych szkół podstawowych kształcili się od 1 września 2011 r. w dwóch szkołach prowadzonych przez gminę, tj. w SP w Fajslawicach i w SP w Zespole Szkół w Siedliskach Drugich oraz w publicznej szkole podstawowej prowadzonej przez dwie osoby fizyczne założonej w budynku zlikwidowanej szkoły w Boniewie-Ignasinie.

W szkołach, które przejęły uczniów zlikwidowanej SP w Suchodołach (SP w Fajslawicach i SP w Zespole Szkół w Siedliskach Drugich), zmieniły się warunki lokalowe nauczania uczniów w odniesieniu do warunków zlikwidowanej szkoły.

- W zakresie funkcjonowania biblioteki szkolnej w obu szkołach poprawiła się liczebność księgozbioru i czas pracy biblioteki, jednocześnie (ze względu na większą liczbę uczniów) zmniejszyła się dostępność woluminów.
- Zwiększyła się liczba pracowni przedmiotowych w obu szkołach (1 pracownia w SP w Suchodołach, 11 w SP w Fajslawicach, 6 w SP Siedliskach Drugich), zmniejszyła się powierzchnia sal lekcyjnych przypadająca na jednego ucznia (9,57 m² na ucznia w Suchodołach, 4,32 m² Fajslawicach, 2,71 m² w Siedliskach Drugich), dostępność komputera do pracy dla ucznia nie uległa zmianie (jeden komputer na ucznia).
- Polepszyły się warunki do prowadzenia zajęć sportowych, ponieważ szkoły przejmujące uczniów posiadały większe sale gimnastyczne z przylegającymi węzłami sanitarnymi. Boiska sportowe w Fajslawicach i Siedliskach Drugich miały lepszy standard wykonania (obie szkoły posiadały nowo wybudowane tartanowe boiska wielofunkcyjne).
- Szkoła zlikwidowana oraz przejmująca uczniów SP w Fajslawicach nie posiadały placów zabaw. SP w Siedliskach Drugich posiadała plac zabaw wybudowany z funduszy pozyskanych w programie „Radosna Szkoła” dostosowany dla uczniów klas I-III.
- Polepszyły się warunki funkcjonowania świetlicy. W SP w Suchodołach nie posiadała świetlicy. Świetlicę szkolną posiadała szkoła w Fajslawicach natomiast rolę świetlicy w szkole w Siedliskach Drugich pełniła stołówka, zajęcia świetlicowe dla uczniów odbywały się również w salach kl. I-III,
- We wszystkich szkołach była możliwość spożycia ciepłego posiłku, poprawie uległo warunki ich spożywania w SP w Fajslawicach i Siedliskach Drugich była jadalnia.
- Ze względu na wydzielone przestrzenie i sale lekcyjne dla uczniów klas I-III warunki polepszyły się jedynie w szkole w Fajslawicach (wydzielona przestrzeń parteru dla kl. I-III). Natomiast wyposażenie klas w tablice interaktywne i laptopy polepszyło się w SP w Siedliskach Drugich.
- Warunki lokalowe oddziałów przedszkolnych uległy poprawie (w SP w Suchodołach brak było oddziału przedszkolnego).

Oględziny dwóch nieruchomości wraz z budynkami szkół przejmujących uczniów wykazały, że były one utrzymane w dobrym stanie technicznym. Budynek SP w Suchodołach był w złym stanie technicznym, ze względu na zalane piwnice wodą.

¹⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.

Uczniowie zlikwidowanej SP w Boniewie-Ignasinie kontynuowali naukę w tym samym budynku w nowo powstałej szkole podstawowej i w SP w Fajslawicach. Analiza porównania warunków lokalowych SP w Boniewie-Ignasinie i SP w Fajslawicach przedstawia się następująco:

- w zakresie funkcjonowania biblioteki szkolnej zmniejszył się liczba woluminów oraz dostępność książek na jednego ucznia, wydłużył się czas pracy biblioteki,
- poprawiła się liczba pracowni przedmiotowych z jednej na jedenaście, zmniejszyła się powierzchnia przypadająca na jednego ucznia,
- polepszyły się warunki do prowadzenia zajęć sportowych (dwie sale gimnastyczne w SP w Fajslawicach z przylegającym węzłem sanitarnym dla uczniów). SP przejmująca uczniów posiadała boisko o lepszym standardzie wykonania (wielofunkcyjne boisko tartanowe),
- pogorszyły się warunki dotyczące placu zabaw (w SP w Fajslawicach brak placu zabaw),
- polepszyły się warunki dotyczące funkcjonowania świetlicy (brak w Boniewie-Ignasinie),
- poprawiły się warunki dotyczące wydzielenia przestrzeni dla kl. I-III. Możliwość korzystania z komputerów przez uczniów porównywalna w obu szkołach (w pracowni informatycznej),
- poprawiły się warunki funkcjonowania oddziałów przedszkolnych (w Fajslawicach wydzielone skrzydło szkoły).

Oględziny obu nieruchomości wraz z budynkami szkół przejmujących uczniów wykazały, że były one utrzymane w dobrym stanie technicznym. Jedynie część elewacji budynku SP w Boniewie-Ignasinie wymaga remontu.

(dowód: akta kontroli str.157-160, 186-203, 361-377)

2. Dyrektorzy Zespołu Szkół w Siedliskach Drugich oraz w Fajslawicach wyjaśnili, że nie było znaczących różnic programowych w programach nauczania stosowanych w zlikwidowanych szkołach i szkołach przejmujących uczniów. Mała liczebność klas umożliwiła na bieżąco wyrównywanie niewielkich różnic programowych. W każdej ze szkół była możliwość kontynuowania nauki języka obcego.

(dowód: akta kontroli str. 215-217)

3. Budynek i mienie ruchome zlikwidowanej SP w Boniewie-Ignasinie było wykorzystywane w całości przez publiczną SP prowadzoną przez dwie osoby fizyczne. Nowo utworzona szkoła przejęła całą nieruchomość (umowa użyczenia) z wyposażeniem. W nowo powstałej SP w Boniewie-Ignasinie zmieniła się liczba sal lekcyjnych z sześciu na pięć (utworzono stolówkę, która pełni także rolę świetlicy).

(dowód: akta kontroli str. 26-28, 197-203, 361-370)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3 Zmiana warunków organizacyjnych nauczania uczniów po likwidacji szkoły.

Opis stanu
faktycznego

1. W roku szkolnym 2010/2011, poprzedzającym likwidację, w Szkołach Podstawowych w Boniewie-Ignasinie i Suchodołach kształciło się odpowiednio 38 i 30 uczniów. W obu szkołach w roku poprzedzającym likwidację prowadzono nauczanie w łączonych oddziałach klasowych (liczba uczniów od 2 do 13).

W SP w Fajslawicach w roku szkolnym 2010/2011 kształciło się 152 uczniów w ośmiu oddziałach (średnia liczebność oddziałów - 20 uczniów), a po przejściu uczniów w roku szkolnym 2011/2012 - 173 uczniów w dziesięciu oddziałach (średnia

liczebność oddziałów - 17 uczniów). Do Szkoły przyjęto ogółem 22 uczniów ze zlikwidowanych szkół¹¹.

W SP w Zespole Szkół w Siedliskach Drugich w roku szkolnym 2010/2011 kształciło się 100 uczniów w sześciu oddziałach (średnia liczebność oddziałów - 17 uczniów), po przejściu uczniów w roku szkolnym 2011/2012 - 98 uczniów w sześciu oddziałach (średnia liczebność oddziałów - 16 uczniów). Do Szkoły przyjęto 7 uczniów ze zlikwidowanej SP w Suchodołach.

W obu szkołach w roku szkolnym, w którym zostali przejęci uczniowie polepszyły się warunki organizacyjne ponieważ nie występowały przypadki łączenia klas oraz dwuzmianowej organizacji nauczania.

Zwiększyła się możliwości uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych przejętych uczniów. W zlikwidowanej szkole w Suchodołach funkcjonowało jedno koło zainteresowań (11 uczniów), w Boniewie-Ignasinie pięć kół zainteresowań (56 uczniów). Natomiast w SP w Fajslawicach było siedem kół zainteresowań (176 uczniów), w SP Siedliskach Drugich pięć kół zainteresowań (86 uczniów).

(dowód: akta kontroli str. 93-102, 108-131, 172, 361-377, 32-38)

2. Do nowo powstałej publicznej SP w Boniewie-Ignasinie (prowadzonej przez osoby fizyczne) w roku szkolnym 2011/2012 uczęszczało 22 uczniów oraz 11 wychowanków (24 kontynuowało naukę). W szkole tej prowadzono nauczanie w klasach łączonych (I-II, III i V-VI).

(dowód: akta kontroli str.201-203)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Zmiana nauczycieli dla uczniów zlikwidowanych szkół.

Opis stanu
faktycznego

1. Na dzień 30 września 2010 roku (ostatniego roku szkolnego funkcjonowania zlikwidowanych szkół) w SP w Suchodołach zatrudnionych było 10 nauczycieli (7,23 etatu), w tym 7 nauczycieli mianowanych i dyplomowanych (5,73 etatu, tj. 79%) i 3 nauczycieli kontraktowych, a w SP w Boniewie-Ignasinie - 11 nauczycieli (8,28 etatów), w tym 9 nauczycieli mianowanych i dyplomowanych (7,39 etatu, tj. 89%) i 2 nauczycieli kontraktowych. W SP w Fajslawicach zatrudnionych było 20 nauczycieli (16,29 etatu), w tym 17 nauczycieli mianowanych i dyplomowanych (14,89 etatu, tj. 91%) i 3 nauczycieli kontraktowych. W SP w Zespole Szkół w Siedliskach Drugich zatrudnionych było 12 nauczycieli (10,67 etatu), w tym 9 nauczycieli mianowanych i dyplomowanych (9 etatów, tj. 84%) i 3 nauczycieli kontraktowych.

Udział procentowy nauczycieli mianowanych i dyplomowanych (łącznie) w ogólnej liczbie nauczycieli zwiększył się z 79% w SP w Suchodołach do 91% w SP w Fajslawicach i 84% w SP w Siedliskach Drugich. W przypadku zlikwidowanej SP w Boniewie-Ignasinie ww. poziom, wynoszący przed likwidacją 89% zwiększył się do 91% w SP w Fajslawicach.

(dowód: akta kontroli str. 171, 182)

2. W obu zlikwidowanych szkołach było zatrudnionych 21 nauczycieli. Spośród ww. liczby czterech nauczycieli zatrudnionych było jednocześnie w dwóch szkołach przejmujących uczniów i nauczyciele ci kontynuowali w nich zatrudnienie. W szkołach przejmujących uczniów znalazło od 1 września 2011 r. zatrudnienie sześciu nauczycieli (4 w SP W Siedliskach Drugich, 2 w SP w Fajslawicach). Trzej nauczyciele przeszli na emeryturę, ośmiu nie znalazło zatrudnienia.

(dowód: akta kontroli str. 180)

¹¹ 15 z SP w Suchodołach i 7 z SP w Boniewie-Ignasinie.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność skontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Organizacja dowożenia uczniów do szkół na terenie Gminy.

1. Gmina realizowała obowiązek, wynikający z art. 17 ust. 3 i 3a ustawy o systemie oświaty, w formie zlecenia dowożenia i odwożenia uczniów do prowadzonych szkół podstawowych i gimnazjów w oparciu o bilety miesięczne autobusami regularnej linii komunikacji publicznej transportu zbiorowego oraz w formie dowożenia i odwożenia uczniów do ww. szkół własnymi środkami transportu (busy).

W roku szkolnym 2012/2013 Gmina zleciła w dniu 24 sierpnia 2012 r. (umowa Nr PG. 271.6.2012) przewoźnikowi wyłonionemu w trybie przetargu nieograniczonego wykonanie na rzecz Gminy usług przewozowych w okresie od 1 września 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. oraz zapewnienie uczniom opieki podczas transportu. Umowa dotyczyła wykonywania usługi zapewnienia dojazdu 90 uczniów SP w Fajslawicach oraz 122 w SP w Zespole Szkół w Siedliskach Drugich oraz opieki w trakcie przewozu uczniów. Analogiczne umowy zawarto na poprzednie lata szkolne 2010/2011, 2011/2012 oraz na aktualny rok szkolny 2013/2014.

Obowiązek dowożenia i odwożenia uczniów z wykorzystaniem własnego środka transportu objął 4 uczniów SP w Fajslawicach (jeden bus) oraz 16 SP w Zespole Szkół w Siedliskach Drugich (drugi bus).

(dowód: akta kontroli str. 104-106, 132-139, 247-248)

2. Po likwidacji dwóch szkół nie zmieniła się organizacja dowożenia uczniów i nie powstała konieczność zmiany trasy. Po likwidacji szkół zwiększyła się liczba dzieci, którym Gmina miała obowiązek zapewnienia bezpłatnego transportu – ogółem dla 30 dzieci droga dziecka do szkoły zwiększyła się o 3 lub 4 km (23 – SP w Fajslawicach i 7 – SP w Siedliskach Drugich).

Ogłędziny wykazały, że przejazdy były zorganizowane do obu szkół z wykorzystaniem przystanków komunikacji publicznej oraz dodatkowych przystanków, utworzonych specjalnie dla uczniów dowożonych do szkół. W trakcie dowozu był zapewniony opiekun.

Do SP w Fajslawicach dowożono po dwóch trasach: jedna 11 km, czas przejazdu 15 min (6.55 - 7.10), druga trasa 21 km, czas przejazdu 35 min (7.15 – 7.50). Do SP w Siedliskach Drugich utworzone były dwie trasy: jedna o długości ok.9 km, czas przejazdu 20 min (7.00-7.20), druga trasa do szkoły 18 km, czas przejazdu 32 min (7.20 – 7.52).

Gminnym transportem do SP w Fajslawicach przewożeni byli uczniowie na trasie długości około 14 km, czas przejazdu 30 min (7.00 - 7.30) oraz uczniowie niepełnosprawni do szkoły w Krasnymstawie (56 km, czas przejazdu 45 min). Od 1 września 2013 r. Gmina zapewniła opiekę nad uczniami w trakcie dowozu. Do SP w Siedliskach były utworzone dwie trasy: pierwsza o długości około 12 km, czas przejazdu 30 min (7.00 - 7.30), druga 4 km, czas przejazdu 10 min (7.40 - 7.50). Nie była zapewniona opieka w trakcie dowożenia do tej szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 105-107, 209-212, 245-250)

3. Po likwidacji dwóch szkół nie zmieniły się trasy dowożenia i odwożenia uczniów, przewoźnik nie wprowadził dodatkowych kursów oraz nie zmieniła się trasa obsługiwana przez Gminę.

W roku szkolnym 2010/2011 wydatki bieżące poniesione przez Gminę w rozdziale 80113 *Dowożenie uczniów do szkół* (w § 4300 *Zakup usług pozostałych*¹²) wyniosły 144.562 zł (w tym 127.294 zł kwota wydatkowana na dowożenie uczniów do szkół przez przewoźnika, 17.268 zł kwota wydatkowana na zwrot kosztów przejazdu dla rodziców dzieci niepełnosprawnych) w 2011/2012 – 91.721 zł (81.061 zł, 9.660 zł), w 2012/2013 – 89.224 zł (78. 889 zł, 10.335 zł)¹³.

Kwota 144.406 zł, wydatkowana na przewóz własnymi środkami transportu w latach 2011 - 2013 r. (do 30 września), została ujęta w dziale 750 - *Administracja publiczna* w wysokości 100.999 zł (32.737 zł - 2011 r., 32.968 zł - 2012 r., 35.294 zł - 2013 r.) oraz w dziale 754 - *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* w wysokości 43.407 zł (13.206 zł – 2011 r., 15.725 zł - 2012 r., 14.476 zł – 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 105-107, 210--213 246, 279 -284, 300-358)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. Gmina nie zapewniła opieki uczniom w trakcie dowożenia i odwożenia uczniów z wykorzystaniem własnego środka transportu dla 4 uczniów ze SP w Fajslawicach (jeden bus w okresie od 1 września 2011 r. do 31 sierpnia 2013 r.) oraz 16 ze SP w Zespole Szkół w Siedliskach Drugich (drugi bus – w okresie od 1 września 2011 r. do 11 października 2013 r., tj. do czasu zakończenia kontroli) do czego była zobowiązana na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

Wójt wyjaśnił, że z uwagi na brak miejsca w samochodzie dowożącym do SP w Siedliskach Drugich nie zapewniono opiekuna dla uczniów dojeżdżających do i ze szkoły. Natomiast od 1 września 2013 r. opiekę nad uczniami dowożonymi do SP w Fajslawicach sprawuje osoba zatrudniona na umowę zlecenie zawartą od 1 sierpnia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str.210-213, 247-248)

2. Wydatki w kwocie w 144.406 zł (2011 r.- 45.943 zł, 2012 r.- 48.693 zł, 2013 r.- 49.770 zł) poniesione przez gminę na dowóz uczniów własnymi środkami transportu w latach szkolnych 2010/2011-2013/2014 (do końca września 2013 r.) nie zostały ujęte w dziale 801 – *Oświata i wychowanie* (w rozdziale 80113 *Dowożenie uczniów do szkół*), lecz w dwóch działach 750 - *Administracja publiczna* i 754 - *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*. Było to niezgodne z załącznikami nr 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹⁴ oraz z polityką finansową wprowadzoną Zarządzeniem Nr 122/10 Wójta Gminy Fajslawice z dnia 20 września 2010 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 58A/08 z dnia 31 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia zakładowego planu kont oraz zasad prowadzenia rachunkowości dla budżetu Urzędu Gminy Fajslawice oraz Zarządzenia Nr 80A/2012 z dnia 29 czerwca 2012 r. Wskutek nieprawidłowej klasyfikacji zaniżono wydatki ponoszone na dowożenie uczniów do szkół w budżecie Gminy Fajslawice w badanym okresie.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że błędnie ujęła wynagrodzenie kierowcy i koszt zakupu paliwa w działach. Natomiast w dniu 9 października 2013 r. na podstawie

¹² W rozdziale 80113 ponoszono wydatki tylko w § 4300.

¹³Obliczane na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych RB-28S Urzędu Gminy Fajslawice rocznych i za miesiąc wrzesień.

¹⁴ Dz. U. Nr 38, poz. 207, ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: *rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r.*

Zarządzenia Nr 151/2013 z dnia Wójta Gminy Fajslawice z dnia 9 października 2013 r. dokonano stosownych przeksięgowañ.

(dowód: akta kontroli str. 279 -284, 299-358)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność skontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Finansowanie zadań oświatowych Gminy

3.1 Zagospodarowanie przez gminę mienia zlikwidowanych szkół.

Opis stanu faktycznego

1. Nieruchomości zajmowane przez obie zlikwidowane szkoły w Boniewie i w Suchodołach były własnością Gminy. Ich wartość księgową na dzień likwidacji wynosiła odpowiednio 67.131 zł, 81.411 zł. Nieruchomość w Boniewie została przekazana w całości na podstawie umowy użyczenia majątku trwałego i ruchomego nowo powstałej szkole publicznej prowadzonej przez osoby fizyczne. Nieruchomość po zlikwidowanej szkole w Suchodołach, po przeprowadzeniu wyceny jej wartości rynkowej 601.246 zł, przeznaczono na sprzedaż. Umowa zostanie podpisana po dokonaniu przez Gminę zmiany przeznaczenia działki w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (tj. do końca kwietnia 2014 r.). Uzyskana kwota ze sprzedaży wyniesie 411.000 zł. Wydatki poniesione przez Gminę, tj.: wycena nieruchomości – 9.840 zł, koszt ogłoszenia o przetargach w prasie – 5.567 zł, wynagrodzenie pracownika dozorującego mienie – 18.964 zł dotyczyły zagospodarowania mienia zlikwidowanych szkół.

(dowód: akta kontroli str. 26-28, 176-179, 218--221)

2. Majątek ruchomy zlikwidowanej szkoły w Suchodołach został przekazany nieodpłatnie do wykorzystania SP w Fajslawicach (wartość księgową części majątku ruchomego - 6.396 zł), Publicznemu Gimnazjum w Fajslawicach (36.506 zł), Zespołowi Szkół w Siedliskach Drugich (289.055 zł), nowo powstałej SP w Boniewie-Ignasinie (77.457 zł), gminnym jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej (2.035 zł) oraz do Urzędu Gminy (6.767 zł). Wyposażenie dydaktyczne nienadające się do dalszego użytkowania zostało spisane w protokole likwidacji (6.390 zł)

(dowód: akta kontroli str. 178)

3. Nie uzyskano dochodów z gospodarczego wykorzystania majątku pozostałego po zlikwidowanych szkołach.

(dowód: akta kontroli str. 177)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2 Wpływ likwidacji szkoły na zmiany w zatrudnieniu pracowników do realizacji zadań oświatowych.

Opis stanu faktycznego

1. W obu zlikwidowanych szkołach było zatrudnionych na podstawie stosunku pracy 21 nauczycieli (w tym dwie osoby na stanowisku kierowniczym). Spośród ww. liczby czterech nauczycieli zatrudnionych było jednocześnie w dwóch szkołach przejmujących uczniów i nauczyciele ci kontynuowali w nich zatrudnienie. W szkołach przejmujących uczniów znalazło od 1 września 2011 r. zatrudnienie sześciu nauczycieli (4 w SP W Siedliskach Drugich, 2 w SP w Fajslawicach). Trzej nauczyciele przeszli na emeryturę, ośmiu nie znalazło zatrudnienia. Na dzień likwidacji było zatrudnionych sześciu pracowników administracji i obsługi (pięciu w formie stosunku pracy jeden na czas określony). Jeden pracownik, który był zatrudniony w dwóch szkołach przejmującej i likwidowanej kontynuuje tam pracę. Dwie sprzątaczkę zostały zatrudnione w nowo powstałej szkole, trzy osoby nie znalazły zatrudnienia.

(dowód: akta kontroli str. 161—165, 171, 181—185)

2. Likwidacja szkół nie wpłynęła na zmianę organizacji obsługi administracyjno-ekonomicznej szkół w Gminie.

(dowód: akta kontroli str. 181, 251-252)

3. W SP w Siedliskach Drugich znalazło zatrudnienie dwóch nauczycieli a w SP w Fajstławicach czterech nauczycieli zlikwidowanych szkół. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego zatrudnienie w tych szkołach wzrosło odpowiednio o 17% i 19%. Nie wzrosło zatrudnienie pracowników administracyjno-obslugowych w szkołach przejmujących uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 184-185)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Finansowanie z budżetu Gminy szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty i szkół niepublicznych przejmujących uczniów szkół zlikwidowanych.

Opis stanu
faktycznego

1. W dniu 31 sierpnia 2011 r., na podstawie art. 80 ust. 4 ustawy o systemie oświaty, Rada Gminy Fajstławice podjęła Uchwałę Nr X/40/2011 w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji dla publicznych szkół na terenie gminy Fajstławice, prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne.

W Uchwale określono m.in., że: osoba fizyczna lub prawna prowadząca szkołę publiczną powinna złożyć wniosek nie później niż do 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji, dotacje mają być przekazywane na rachunek bankowy szkoły w dwunastu częściach w terminie do 20-go dnia każdego miesiąca, po przedłożeniu przez osobę prowadzącą do 7-go dnia każdego miesiąca informacji o faktycznej liczbie uczniów, szkoły są zobowiązane do składania półrocznych sprawozdań finansowo-opisowych z otrzymanej dotacji w terminach do 10 lipca i do 10 stycznia. Zgodnie z § 17 Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

Sekretarz Gminy przekazał uchwałę w celu jej publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego w formie papierowej do Kierownika Delegatury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Chełmie w dniu 8 września 2011 r., a następnie w formie elektronicznej w dniu 13 października 2011 r. W trakcie kontroli dnia 21 października 2013 r. uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego¹⁵ (tj. 25 miesięcy po jej przekazaniu do publikacji). Według informacji uzyskanej od Kierownika Delegatury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Chełmie oraz od Wojewody Lubelskiego, uchwała nie została opublikowana do tego dnia w związku z brakiem opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie, dotyczącej jej zgodności z prawem. Gmina także nie była informowana o powodzie nieprzekazania ww. uchwały do publikacji.

(dowód: akta kontroli str. 39-49, 222-223, 251, 256-278, 390-391)

2. Publiczna SP w Boniewie-Ignasinie była dotowana przez Gminę od września 2011 r. Dotacja była przekazywana na podstawie miesięcznych wniosków o dotację złożonych na rok 2011, 2012 i 2013. W okresie od 1 września 2011 r. do 30 września 2013 r. SP otrzymała dotację w łącznej kwocie 464.858 zł¹⁶, w tym w kolejnych latach: 2011 – 68.659 zł, 2012 – 218.188 zł, 2013 – 178.010 zł.

(dowód: akta kontroli str. 175, 224-243)

¹⁵ Dz. Urz. Woj. Lub. 2013 r., poz. 4197.

¹⁶ W tym 329.998 zł na uczniów, 134.860 zł na wychowanków.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Uchwała Rady Gminy Fajstławice Nr XI/40/2011 w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji dla publicznych szkół na terenie gminy Fajstławice, prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne nie została przekazana Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie co stanowiło naruszenie art. 90 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym wójt przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej, na zasadach określonych w art. 90 ust. 1 (w ciągu 7 dni od dnia ich podjęcia) m.in. uchwały rady gminy i zarządzenia wójta objęte zakresem nadzoru regionalnej izby obrachunkowej. Zgodnie z art 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych¹⁷ w zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Wójt wyjaśnił, że uchwała nie została przekazana Regionalnej Izbie Obrachunkowej przez przeoczenie. Natomiast w dniu 9 października 2013 r. przekazano ww. uchwałę do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie.

(dowód: akta kontroli str. 223, 257-278, 359-360)

2. W okresie od 1 września 2011 r. do końca września 2013 r. dotacja dla Publicznej SP w Boniewie-Ignasinie została ustalona i przekazana niezgodnie z art. 80 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, stanowiącym, że szkoły otrzymują na każdego ucznia dotację w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego ucznia w szkołach tego samego typu i rodzaju prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, nie niższej jednak niż kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego.

W 2011 r. należną kwotę dotacji na uczniów klas I-VI zaniżono o 9.204 zł, a na wychowanków oddziału przedszkolnego zawyżono o 16.200 zł, tj. powstała nadpłata w kwocie 6.997 zł. W 2012 r. dotację na uczniów zaniżono o 55.204 zł, a na wychowanków zawyżono o 37.452 zł, tj. powstała niedopłata w wysokości 17.752 zł. W 2013 r. dotację na uczniów zaniżono o 50.630 zł, a na wychowanków zawyżono o 21.320 zł, tj. powstała niedopłata w kwocie 29.310 zł. Łączna kwota błędnie naliczonej dotacji wyniosła w latach 2011-2013 (do końca września) 54.059 zł.

Wskutek powyższego Gmina przekazała szkole dotację w kwocie łącznej o 40.065 zł niższej niż należna.

Według wyjaśnień Skarbnik Gminy, wynikało to stąd, że podstawą wyliczenia dotacji była kwota przyznanej gminie subwencji oświatowej, przeliczona na jednego ucznia i wychowanka w szkołach prowadzonych przez gminę i w szkole podstawowej w Boniewie-Ignasinie. Skarbnik wyjaśniła także, że dotację dla SP w Boniewie-Ignasinie na ucznia klas I-VI szkoły podstawowej i wychowanka oddziału przedszkolnego wypłacano w równej wysokości, a błędny sposób wyliczenia dotacji był wynikiem niedopatrzenia.

(dowód: akta kontroli str. 50-65, 174-175, 244, 285, 378--386)

3. W sprawozdaniach z wykonania planu wydatków budżetowych Rb-28S Urzędu Gminy Fajstławice dotację podmiotową przekazaną od 1 września 2011 r. do końca września 2013 r. na wychowanków oddziału przedszkolnego dla Publicznej SP w Boniewie-Ignasinie, w kwocie łącznej 134.860 zł (w 2011 r. 22.887 zł, w 2012 r. 67.638 zł, w 2013 r. 44.335 zł), ujęto w rozdziale 80101 (Szkoły podstawowe),

¹⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 1113.

zamiast w rozdziale 80103 (*Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych*), stosownie do załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że dokonała błędnej kwalifikacji. W dniu 25 września 2013 r. została podjęta Uchwała Nr XXXV/176/2013 Rady Gminy Fajslawice w sprawie zmian w budżecie gminy na 2013 rok i przekazana do Wojewody Lubelskiego i Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lulinie w dniu 1 października 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 300-358, 378-387)

4. W sprawozdaniach z wykonania planu wydatków budżetowych Rb-28S Urzędu Gminy Fajslawice dotację, o której mowa w pkt. 3, przekazaną od 1 września 2011 r. do końca września 2013 r. w kwocie 464.858 zł (2011 r. – 68.659 zł, 2012 r. – 218.188 zł, 2013 r. – 178.010 zł) nieprawidłowo ujęto w § 2540 (działu 801, rozdziału 80101) klasyfikacji wydatków jako dotację podmiotową z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty. Dotacja ta powinna być ujęta w § 2590 klasyfikacji wydatków jako dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną.

Skarbnik Gminy Fajslawice wyjaśniła, że dokonała błędnej klasyfikacji.

(dowód: akta kontroli str. 279—284)

3.4 Wpływ likwidacji szkoły na zmiany w wydatkach na finansowanie zadań oświatowych Gminy.

Opis stanu faktycznego

1. Kształtowanie się wydatków z budżetu gminy na finansowanie zadań szkolnych i pozaszkolnych objętych subwencjonowaniem w stosunku do wysokości otrzymanej części oświatowej subwencji ogólnej oraz dotacji celowych na zadania oświatowe w latach 2011-2013 przedstawiono w poniższym zestawieniu.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie [tys. zł]		Plan [tys. zł]
		2011. r.	2012 r.	2013 r.
1.	Wydatki oświatowe ogółem (działy: 801 i 854) ^{a)} , w tym:	5.078	4.919	7.017
1.1.	– wydatki bieżące	4.963	4.919	5.233
1.2.	– wydatki majątkowe	115	-	1.784
1.3.	– wydatki bieżące na zadania subwencjonowane ^{b)}	4.520	4.354	4.626
2.	Wpływy z budżetu państwa na finansowanie wydatków na zadania szkolne i pozaszkolne, w tym:	3.700	3.821	3.749
2.1.	– część oświatowa subwencji ogólnej ^{c)}	3.576	3.751	3.708
2.2.	– dotacje bieżące na zadania subwencjonowane ^{b)}	124	70	41
3.	Relacja: poz. 2./poz. 1.3. [%]	82	88	81
4.	Relacja: poz. 2.1./poz. 1.3. [%]	79	86	80

Wpływy z budżetu państwa na finansowanie wydatków na zadania szkolne i pozaszkolne pokryły w poszczególnych latach 2011 – 2013¹⁸ odpowiednio 82 %, 88 %, 81 % wydatków bieżących na zadania subwencionowane. W roku 2012 po likwidacji szkół wzrosło pokrycie wydatków o 6 %. Wpływy z budżetu państwa w części oświatowej subwencji ogólnej stanowiły zabezpieczenie w ww. latach odpowiednio dla 79 %, 86 %, 80 % wydatków bieżących na zadania subwencionowane. W roku kalendarzowym (2012 r.) po likwidacji szkół zabezpieczenie ww. wydatków wzrosło o 7 % oraz wydatki bieżące zmniejszyły się o 4 %.

(dowód: akta kontroli str. 173)

2. Likwidacja szkół była podyktowana przesłankami ekonomicznymi, które podano w uzasadnieniu do uchwał w tej sprawie. Dotyczyły one uzyskania oszczędności związanych ze zmniejszeniem planowanych wydatków na prowadzenie szkół podstawowych w 2011 r.¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 204-208a, 388)

3. Wydatki bieżące poniesione na funkcjonowanie zlikwidowanych szkół w roku szkolnym 2010/2011 poprzedzającym likwidację wyniosły 1.428.765 zł (w SP w Boniewie-Ignasinie 760.750 zł, SP w Suchodołach 668.015 zł).

Wpływ z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej przeznaczonej na sfinansowanie odpraw dla nauczycieli zwolnionych w związku z likwidacją szkół wyniósł 13.839 zł.

Wydatki bieżące poniesione na funkcjonowanie szkół przejmujących uczniów w Gminie Fajslawice w roku poprzedzającym likwidację wyniosły 2.218.490 zł (SP w Fajslawicach 1.228.021 zł, SP w Siedliskach Drugich 990.469 zł). W roku szkolnym 2011/2012 wydatki bieżące poniesione na funkcjonowanie ww. szkół wyniosły na SP w Fajslawicach 1.545.701 zł i na SP w Siedliskach Drugich 1.110.413 zł (razem 2.656.114 zł). Wzrost wydatków bieżących na szkoły przejmujące uczniów wyniósł na SP w Fajslawicach 317.681 zł, na SP w Siedliskach Drugich 119.944 zł (razem 437.625 zł).

Dotacja przekazana do SP w Boniewie-Ignasinie prowadzonej przez dwie osoby fizyczne wyniosła 212.664 zł.

Średnie wydatki jednostkowe ponoszone na ucznia w ostatnim roku funkcjonowania wyniosły dla zlikwidowanej SP w Boniewie-Ignasinie 20.020 zł, SP w Suchodołach 22.267 zł, natomiast w szkołach przejmujących uczniów średnie wydatki na jednego ucznia wyniosły 6.860 zł w SP w Fajslawicach, 8.765 zł w SP w Siedliskach Drugich. W roku, w którym uczniowie zostali przejęci przez szkoły wydatki wzrosły o 3% w obu szkołach (w SP w Fajslawicach 7.058 zł, w SP w Siedliskach Drugich 9.028 zł).

W roku szkolnym 2011/2012 Gmina poniosła dodatkowe wydatki związane z likwidacją szkół, tj.: wypłacone odprawy dla zwolnionych nauczycieli 106.352 zł, wydatki związane z bieżącym utrzymaniem nieruchomości zlikwidowanych szkół (wynagrodzenie dozorca SP 16.792 zł, wydatki związane ze zbyciem nieruchomości 12.300 zł w Suchodołach, wydatki na opał dla SP w Boniewie-Ignasinie 12.000 zł). Korzyści ekonomiczne dla budżetu Gminy Fajslawice, w odniesieniu do roku szkolnego następującego po likwidacji szkół wyniosły 644.872 zł.

(dowód: akta kontroli str. 29-31, 174, 183, 214, 218-221, 286, 389)

¹⁸ W odniesieniu do planu wydatków i dochodów na koniec sierpnia 2013 r.

¹⁹ Planowane wydatki na SP w Boniewie-Ignasinie w wysokości 707.606 zł (z tego: subwencja oświatowa 171.875 zł, środki własne Gminy 535.185 zł) oraz na SP w Suchodołach w wysokości 636.038 zł (z tego: subwencja oświatowa 206.250 zł, środki własne gminy 429.788 zł).

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność skontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁰, wnosi o:

- 1) przygotowanie projektu uchwały w sprawie sieci prowadzonych przez Gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz jej przekazanie Radzie Gminy,
- 2) zapewnienie opieki nad uczniami w trakcie dowożenia i odwożenia gminnym środkiem transportu,
- 3) dokonanie korekty o kwotę 40.065 zł dotacji należnej do dnia 30 września 2013 r. Publicznej SP w Boniewie-Ignasinie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 30 października 2013 r.

Kontroler
Bogusława Maruszewska
główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Dyrektor
Edward Lis

²⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm.